

[Holger Eriksen.]

midlertidige løntillæg udover den regulering, der er fastsat i lønningsloven. Synspunktet var dengang det, at man ville holde tjenestemændene skadesløse for den lønstigning, arbejderne i private virksomheder havde fået udover pristalsreguleringen, og det er fastholdt i det foreliggende forslag. Jeg er helt enig med den højtærede finansminister i, at det med de krav, som denne gang blev stillet fra et flertal af de forhandlingsberettede organisationer, var meget svært at opnå enighed. Så meget mere grund er der til at gratulere finansministeren til, at han alligevel igennem sine forhandlinger blev i stand til at møde med tilslutning fra alle organisationerne og vel at mærke med enighed om et forslag, der bygger på et finansielt forsvarligt grundlag. At de 50 mill. kr., der her er tale om, muligvis senere kan medføre, at der skal fremskaffes dækning, forstår jeg så godt; finansministeren har jo ikke en bundløs kasse at tage af, og der er vel heller ingen grund til at skjule den kendsgerning, at højere tjenestemandslønninger nødvendigvis giver højere skatter.

Jeg finder ingen anledning til at gå ind på forslaget's enkeltheder, som er omhyggeligt belyst dels i bemærkningerne til forslaget, dels i den højtærede finansministers fremsættelsestale, men nøjes med på mit partis vegne at anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Arnth Jensen: Som det allerede er nævnt af den socialdemokratiske ordfører, hviler det lovforslag, vi i dag skal behandle her i det høje ting, på et forlig, der er sluttet mellem finansministeren og organisationerne for de forskellige grene af statens tjenestemænd, og det drejer sig som i efteråret om ydelse af et midlertidigt løntillæg, et tillæg, der sammen med det i efteråret vedtagne kommer til at udgøre ialt 6 portioner dyrtidstillæg.

Begrundelsen for lovforslaget's fremsættelse er af finansministeren angivet at være den, at lønstigningen for arbejdere i private erhverv siden 1946, da tjenestemandsløven blev vedtaget, har været en del større end den dyrtidsregulering, som tjenestemændene i samme periode har opnået. Rent umiddelbart kan denne begrundelse måske synes ret fyldestgørende, men ser man nøjere på det, forekommer det mig, at den ikke i virkeligheden er det. For det første har tjenestemændene, som jeg før har sagt, visse goder. Selvom man i det private erhvervsliv mere og mere kommer ind på at gøre medhjælperstillingerne mere stabile og varige — en udvikling, som mit parti hilser med glæde —, er det dog sådan, at de fordele, som tjenestemæn-

dene har, udgør ikke uvæsentlige løndelev. Jeg nævner bl. a. dette, at tjenestemanden er forskånet for frygten for arbejdsløshed og for lønedsættelse ved sygdom, og endelig får han en ikke ringe efterløn. Hvad disse goder betyder i kontante penge, er ikke let at gøre op, men at det er et ikke ringe tillæg til den udbetalte månedlige løn, er der vist ingen, der vil benægte, og at man med rette kan regne med dette, også når lønniveauet skal tilrettelægges, tror jeg heller ikke man vil bestride. Derfor kan man ikke, som den højtærede finansminister har gjort det, uden videre sammenligne det private erhvervslivs lønniveau med statens og kommunernes lønniveau.

Men dernæst må man, når talen er om en offentlig lønforhøjelse, ikke overse den kendsgerning, at der i vort land er tusinder og atter tusinder af medborgere, der ikke får dækning, men som tværtimod får ringere kår, jo stærkere lønniveauet stiger i det private erhvervsliv. Jeg tænker her bl. a. på alle de ældre mennesker, som efter et langt og nøjsomt liv nu på deres gamle dage skal leve af en lille kapital. Jeg tænker på alle de små grundejere, som sammen med lønstigningen får større og større byrder, men som på grund af huslejestoppet ikke får større indtægt; jeg tænker på alle de mindre næringsdrivende, både i handel og håndværk o.s.v., tusinder, som i virkeligheden dyrt må betale de stigninger i omkostningsniveauet, som de to store organisationer, arbejdsgiverforeningen og fagforbundene, i kraft af deres magt bebyrder samfundet med.

Når den højtærede statsminister, efter at det sidste store lønforlig var blevet sluttet, takkede de to parter for resultatet, må det derfor ses på baggrund af en personlig eller rettere en politisk vurdering, for en samfundsforbedring kan det dog vist ikke siges at være. Der er nemlig det kedelige ved det, at de to parter, som slutter aftalen, ikke bliver alene om at bære følgerne, men disse væltes også over på alle andre i samfundet, og det er alle disse andre, der må betale størsteparten af gildet. At arbejderne ikke selv slipper fri, viser jo de prisstigninger, som stadig følger efter sådanne forlig, og som gang på gang fører vort samfund — som et æret socialdemokratisk medlem af det høje ting før har sagt — ind i den onde cirkel. Det samme sker, hver gang de offentlige lønsatser hæves; både arbejdere og tjenestemænd ved det og indser det, og jeg er ganske overbevist om, at de med glæde gav afkald på deres dyrtidstillæg, hvis de i stedet kunne få et rimeligt prisniveau.

Da vi i 1946 med anbefaling fra alle sider